

Arxivant Bytes

Remei Perpinyà
*Membre del Comité Científic
de les VIIs. Jornades d'Arxivística de Catalunya
i Vocal de Formació
de l'Associació d'Arxivers de Catalunya*

Els passats dies 13, 14 i 15 de maig es va celebrar a Vic la VIIena edició de les Jornades d'Arxivística de Catalunya que bianualment convoca l'Associació d'Arxivers de Catalunya. El tema d'enguany era la gestió dels documents electrònics i les ponències encarregades van abordar-ne l'estudi des de diferents aspectes: legislació, pràctiques i mètodes de gestió i tractament, selecció i avaluació i ús de la tecnologia digital en la conservació dels documents.

La ràpida evolució tecnològica ha generalitzat l'ús de la documentació digital com a suport de les activitats administratives de les empreses i institucions. En conseqüència, els professionals de la gestió documental s'han de preocupar ineludiblement dels reptes que suposa el tractament dels nous documents. Com es va posar de manifest en el decurs de les conferències, aquesta inquietud no s'ha centrat únicament en els aspectes més tècnics sinó sobretot en els més conceptuals. No al·ludim a nous suports sinó a nous documents, els quals tenen un procés de concepció diferent als del suport tradicional, s'estructuren també de forma distinta, plantegen problemes propis d'autenticitat i legalitat i tenen

problemes específics de conservació a llarg termini. D'altra banda, l'evolució cap a la Societat de la Informació ha canviat els mètodes de treball i les estructures organitzatives de les empreses. Això suposa un repte molt important per a l'Arxivística, la qual ha de replantejar tant el rol que desenvolupa en el si de les entitats com els mètodes de gestió i tractament tradicionals per adaptar-los als nous requeriments amb l'objectiu de complir la funció que sempre li ha estat pròpia, assegurar la preservació i l'accés a la informació.

Les sessions, que comptaven amb vuit ponències i una mesa rodona sobre la digitalització de documents, van analitzar tots aquests aspectes i, des de diferents perspectives, van presentar experiències i projectes d'investigació puntera a nivell internacional. Miguel Angel Davara (Universitat Pontificia Comillas) obrí el Congrés amb una conferència sobre la validesa legal dels documents electrònics. El professor Davara insistí en la necessitat d'arbitrar mecanismes de seguretat física, lògica i jurídica en els serveis informàtics dirigits al ciutadà per tal de limitar la inseguretat jurídica que provoca l'actual dissociació entre la normativa i la realitat social.

Lluís Esteve Casellas (Arxiu Històric Municipal de Girona) disertà sobre la necessitat d'afavorir la vinculació dels sistemes de gestió de documents amb els projectes i sistemes d'informació corporatius per tal de garantir un ús més eficient de la informació a les institucions i empreses. En aquest sentit, i tal i com van expressar diversos ponents durant els debats, la complexitat dels documents electrònics obliga a la col·laboració imprescindible entre tots els professionals que intervenen en el tractament i ús dels documents electrònics: juristes, arxivers, administrativistes, informàtics i enginyers d'organització per tal que investiguin en la formulació d'estàndards de conservació.

De la mateixa manera, la facilitat d'interconnexió professional permet impulsar projectes de col·laboració i cooperació internacional. L'experiència europea del DLM-FORUM presentada per Peter Berninger (Arxiu Històric de la Comissió Europea) evidència la participació imprescindible en iniciatives de caràcter comunitari i insistí en la necessitat que els arxivers i les administracions públiques influeixin en la indústria informàtica per tal que les innovacions tecnològiques recullin els requeriments arxivístics de conservació i accés a la informació.

Peter Horsman i Luciana Duranti ens oferiren, des de diferents realitats, estratègies concretes per a l'avaluació i el tractament dels nous documents. Per una banda, Horsman (Comité per a la Tecnologia de la Informació del CIA/ICA) proporcionà criteris i pautes de selecció i avaluació d'aquests nous documents. En aquest sentit, destacà la necessitat de fer una avaluació funcional i continuada que integrés en un mateix procés els documents en qualsevol suport. Per l'altra, Duranti (Universitat British Columbia de Vancouver) presentà el resultat d'un projecte d'investigació centrat en la problemàtica arxivística dels documents electrònics i en la seva interrelació amb el sistema de gestió integral de la documentació corporativa. Finalment, Richard Cox (Ciències de la Informació de la Universitat de Pittsburgh) va fer un estudi bibliogràfic sobre el tema.

Adela d'Alòs moderà la mesa rodona on foren presentades quatre experiències sobre

digitalització d'arxius. Aquestes exposaren quatre projectes tan diferents com un arxiu local (la Selva del Camp), fotografies aèries (Institut Cartogràfic de Catalunya), un museu (Museu Gala-Dalí) i el registre mercantil. Les conclusions de la mesa rodona constataren la utilitat de la tecnologia digital per facilitar l'accés i la preservació dels documents i els arxius, però lluny de transmetre una visió triumfalista també posaren en evidència les dificultats derivades de la manca d'estandardització i de la rapidesa dels canvis tecnològics.

Amb la celebració d'aquestes Jornades els arxivers catalans han manifestat el seu neguit per la transformació que a tots nivells suposa la generalització de les tecnologies de la informació i sobretot la voluntat ferma de participació en la construcció de la societat de la informació. La presència de l'Administració Pública representada per Francisco López Crespo, (cap de l'Àrea de Sistemes Telemàtics del Ministeri de les Administracions Públiques) i Lluís Jofre (director del projecte Catalunya en Xarxa del Comissionat per a la Societat de la Informació de la Generalitat de Catalunya) palesa la voluntat per part dels arxivers de col·laborar en la planificació i elaboració d'estratègies i polítiques impulsades des de les administracions públiques.

A tall de conclusió considerem interessant recordar la paradoxa expresada pel Rector de la Universitat de Vic, Ricard Torrens, en el seu parlament inaugural: "el passat és davant nostre i el futur darrera nostre". "Ensenyar" el futur i investigar el passat amb noves tecnologies i noves exigències i demandes socials requereix un perfil cada cop més professionalitzat de l'arxiver. Des d'aquesta perspectiva la creació d'una llicenciatura d'arxivística és inajornable.

Nota:

* Les ponències es poden adquirir a la seu de l'Associació d'Arxivers de Catalunya c/ Rocafort, 242 bis, 3r. 08021 Barcelona Tel. i fax 934198955 Arxivers@upcnet.upc.es

